

La tupinada de Rellinars

Rellinars

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Rellinars
Alçada: 343

Coordenades:

Latitud: 41.63752
Longitud: 1.91096
UTM Est (X): 409298
UTM Nord (Y): 4610105

Classificació

Número de fitxa 08179 - 325
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 1920
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Restringit
Ús actual: Social
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Urna de votació](#)

Autoria de la fitxa Jordi Montlló
Data de registre de la fitxa: ds., 06/04/2019 - 02:00

Descripció

Cuplet d'autoria desconeguda que explica satíricament els fets ocorreguts a Rellinars durant les eleccions a Corts del 19 de desembre de l'any 1920, en la lluita per ser escollits diputats els candidats Alfons Sala i Domènec Palet.

Transcrivim tot seguit les dues versions existents:

VERSIÓ 1

Quin dol al Gran Casino / la tarda d'eleccions! / Tot l'escrutini deia / que el Sala anava a fons./ Mal llamp!
quina desfeta / la que hem tingut a Ustrell;/ tots deien: De gallina /se'ns ha tornat la pell!.. Al noi del diputat
li ve una basca;/ El Fonsu diu: A Olesa m'han trait! / Si a Rellinás no ens surt la tupinada,/ Benet jo et reflíc
que ens hem lluit. Ai Deu fes que a Rellinás... ai! / ens donguessin tot el cens!/si algú ens treu d'aquest mal
pas... ai! / ens farà un favor immens. Els datos que venien / tots eren molt dolents! / Si a Rellinás anavem!-/
Diu el senyor Torrents. / Ja surten amb tres autos,/ se'n van cap a l'Ubach, / els autos entrevessen / a la font
del Llimach. I mentrestant aquí els del Gran Casino / resaven pare nostres tremolant,/ i deia el senyó Sala
ennuegant-se:/ -Qui sap si encara me la fregiran!- No en sap res de Rellinás... ai! / Si tingués seixanta vots! /
Fora un cas com un cabàs... ai! / Maleits els pagesots. De Rellinás arriba / un que és despatriat: / -Alfonso et
porto l'acta, /els hem ben enredat! / Només n'han votat trenta / pro en tens vuitanta cinc- / El Fonsu me
l'abraça: / Ai, ai, quin goig que tinc! Va començar llavors la xirinola; / tothom cridava: Visca Rellinás!/ Ens
ha salvat ben be la tupinada / pro ara nois no ho fessiu córrer pas! Visca sempre Rellinás... Visca! / Els farem
un monument. / Tindreu aigua i tindreu gas... Visca! / perque el Fonsu está content.»

VERSIÓ 2:

En un poble del districte / que li diuen Rellinás / va passar-hi l'altre dia / un cas gros com un cabàs./ Ningú
va baixar a vila; / ningú va anar a votar / i ara tothom diu que l'acta / el Fonsu la va robar. Quina brometa
que li farem / quan ho remenin allà al Suprem; / el Sala no ho pairà pas / la tupinada de Rellinás. L'Asidret
murriet, / ha fet una tupinada; / l'Asidret, murriet,/ ha pres l'acta an en Palet, / l'Asidret, no badà / i ha
falsificat un acta. / Home bo, tros de pa... / Ja te'l dono per llençà. Si noranta vots hi havia / i en votaven
trenta-cinc,/ en Sala deia: -Que votin / tots els morts que al poble hi tinc. /Si trobeu cap paralític / també el
feu anà a votar / i si sol ell no pot valdre's / ja amb la neu rodolarà!- Ningú no vota amb tres pams de neu; /
En Sala es queixa:-Si que em sap greu / Si no me'n donen vuitanta-vuit /Pobre de mi que ja estic ben cuit-
L'Asidret murriet, / ha fet una tupinada; / l'Asidret, murriet,/ ha pres l'acta an en Palet, / l'Asidret, no badà / i
ha falsificat un acta. / Home bo, tros de pa... / Ja te'l dono per llençà. Va arribà la gran notícia:/ -De
vintiquatre guanyem! / Ja cal que els morts que votaven / tot seguit els enterrem!-/ De tant content com
estava / el Fonsu no hi veia pas / diu:-Pagar el favor voldria:/ tenir un fill de Rellinás!- Quanta inonencia
Jesús Deu meu! / Volgué fer un fill tot colgat de neu; / Fonsu no badis que d'hora o tard / la tupinada pot ser
un mal part.

La Tupinada de Rellinars

Observacions:

Informació aportada i facilitada desinteressadament per Carles Cornadó.

Història

Com explica Carles Cornadó (2018) "En aquella època els diputats eren assignats per districtes electorals. El municipi de Rellinars estava integrat al districte electoral de Terrassa i la pugna estava entre dos candidats. D'una banda Alfons Sala i Argemí (Terrassa, 1863 - Barcelona, 1945), industrial i polític

monàrquic. Fou diputat en nombroses ocasions, sempre pel districte de Terrassa i fidel als interessos conservadors, anticatalanistes i monàrquics. Al 1919 va crear la Unión Monárquica Nacional amb l'objectiu de lluitar contra el "separatismo catalán". L'any 1923 fou nomenat senador vitalici pel rei Alfons XIII i el dictador Primo de Rivera el va fer president de la Mancomunitat de Catalunya. L'any 1926 li fou atorgat el títol de Comte d'Egara. El seu contrincant era Domènec Palet i Barba (Terrassa, 1872 - Barcelona, 1953), industrial, advocat, i polític de tendències republicanes. Va ser el fundador del Centre Excursionista de Terrassa. Havia estat regidor a l'Ajuntament de Terrassa i el 1917 va ser escollit diputat provincial (Diputació de Barcelona). L'any 1931 s'uneix a ERC i coordina a Terrassa el suport al l'Estatut de Núria. Durant la República forma part de comissions de diferents ministeris i això l'obliga a exiliar-se a Mèxic després de la guerra, malgrat que va retornar anys després. L'any 1919 les polítiques caciquistes d'Alfons Sala havien arribat a cotes màximes, fins al punt que ja s'anomenava el seu estil amb el nom de "salisme". El mateix Josep Carner publicava poemes satírics a La Veu de Catalunya amb el pseudònim de Joan de Canyamàs. El primer enfrontament directe entre Alfons Sala i Domènec Palet va tenir lloc a les eleccions de juny de 1919. Els resultats van ser molt ajustats amb el triomf de Sala, amb una victòria decisiva al municipi d'Olesa de Montserrat. Ja en aquestes eleccions es van produir fets estranys. Diuen que a Castellbisbal es va endarrerir l'hora del campanar per tal que més gent anés a votar. Al desembre de 1920 hi hagué noves eleccions i la tensió entre els candidats era màxima. A Madrid en Sala no aturava els seus discursos anticatalanistes i ens trobem en el punt àlgid del pistolerisme i de la violència extrema entre patrons i obrers. I en aquest context tingué lloc l'anomenada tupinada de Rellinars. Sembla que caigué una forta nevada a Rellinars i a la Serra de l'Obac, cosa que va provocar que molt poques persones s'atansessin a votar. A més les actes de les votacions no arribaven a Terrassa i veient els resultats dels diferents pobles del districte, els salistes es van començar a posar nerviosos. A Olesa de Montserrat, que havia salvat en Sala l'any anterior, ara hi havia guanyat en Palet. Membres de la candidatura de Sala van fer cap a Rellinars i van falsificar les actes: només hi havien votat 30 persones, però en van fer constar més de 90. Simplement van afegir com a votants a persones mortes que encara constaven al cens electoral. El candidat Sala va guanyar per 24 vots. Fruit d'aquests fets es van fer molt populars un parell de cuplets que amb el títol de "La Tupinada de Rellinars". La tensió entre els candidats degué arribar a cotes altes. A La Vanguardia del 24 de desembre hi trobem la següent crònica dels resultats de Terrassa: "El señor Palet Barba, candidato derrotado, hizo una protesta de carácter general, exponiendo atropellos que supone realizados en favor de don Alfonso Sala. Este contestó negando tales hechos y formulando una contraprotesta en apoyo de la cual dijo que presentaría pruebas ante el Tribunal Supremo. Entre ambos contrincantes se cruzaron frases un tanto vivas. Hecho el recuento, el señor Sala resultó, con 3.835 votos y el señor Palet con 3.811. En su virtud fue proclamado diputado a Cortes por Tarrasa don Alfonso Sala".

Bibliografia

CORNADÓ, Carles (2018). La tupinada de Rellinars; dins El Brogit, núm. 429, gener de 2018. El Brogit. Castellbell i el Vilar, pp. 8-10.

LLURBA, Rossend (2017) Història del Paral·lel. Memòries d'un home del carrer. Comanegra. Barcelona.

PUY I JUANICO, Josep. (2010). Sàtires, cuplets i acudits en temps d'eleccions; dins Política i caciquisme a Terrassa (1917-1923). Fundació Torre del Palau. Terrassa.

<http://mobiols.blogspot.com.es/2016/02/banda-sonora-del-mes-de-febrer-la.html>

<https://recordsdeterrassa.wordpress.com/tag/rafael-comas/>

<https://soundcloud.com/betzuca>

<http://diputatsmancomunitat.cat/mancomunitat/content/palet-i-barba-dom%C3%A8nec>

<http://irla.cat/wp-content/uploads/2015/12/palet-i-barba.pdf>

<http://www.lavanguardia.com/hemeroteca>

https://ca.wikipedia.org/wiki/Alfons_Sala_i_Argem%C3%AD

Enllaços d'interès:

[La Tupinada de Rellinars](#)

